

Milieujaarverslagen in de afvalbranche: Een kwestie van smaak?

Volgend jaar staan de AVI's er voor het eerst voor: het publiceren van een verplicht milieujaarverslag. Ook de niet-verplichte bedrijven in de afvalbranche publiceren steeds meer vrijwillig over hun milieuprestaties. In navolging van vorig jaar, belicht dit artikel de stand van zaken ten aanzien van de kwaliteit van de publieksmilieujaarverslagen in de afvalbranche.

In verband met het vanaf 1999 verplichte milieujaarverslag voor bedrijven in de afvalbranche heeft adviesbureau DHV vorig jaar de beschikbare verslagen over 1997 beoordeeld. Deze beoordeling hebben we gedaan aan de hand van het scoringsmodel dat door de United Nations Environment Programme (UNEP) is ontwikkeld.

Nu het jaar nadert waarin de verslaglegging zijn vrijwilligheid verliest en een echte verplichting wordt zijn we benieuwd naar de ontwikkelingen en hebben opnieuw de beschikbare verslagen beoordeeld.

In onze beoordeling hebben we alleen de publieksverslagen, die dus openbaar verkrijgbaar zijn, meegenomen.

Meer verslagen van betere kwaliteit

Ten opzichte van vorig jaar is een duidelijke verbetering waar te nemen. Niet alleen zijn er meer bedrijven die een milieujaarverslag hebben uitgebracht, ze zijn ook vollediger. Over het algemeen zijn alle onderdelen die een milieujaarverslag moet bevatten in meer of mindere mate in de verslagen opgenomen. De financiële paragraaf lijkt nog het moeilijkst in te vullen. Zonder naar de inhoud te kijken zien ze er allemaal verzorgd uit. De één wat soberder van opzet, de ander met een meer technische uitstraling en weer een ander met een sfeer van abstracte natuurlijkheid. Voor ons

staat in de beoordeling echter het doel van het milieujaarverslag voorop: het geven van een verantwoording van de door de bedrijfsvoering veroorzaakte milieubelasting en het verschaffen van inzicht in de organisatorische en technische maatregelen om deze milieubelasting te beheersen.

Van de volgende bedrijven hebben we de milieujaarverslagen beoordeeld:

Bedrijf	Type verslag
VAM Compostering Moerdijk	Milieujaarverslag 1998
VAM Wijster (incl. GAVI)	Milieujaarverslag 1998
Gemeentelijke Dienst Afvalverwerking (GDA), incl. AVI Amsterdam en GICA	Jaarverslag en Arbo- en Milieujaarverslag 1998
AVR Bedrijven	Milieujaarverslag 1998
Provinciaal Afvalverwijderingsbedrijf Zuid-Holland (PROAV)	Integraal Jaarverslag 1998
AVIRA	Milieujaarverslag 1998
ARN	Milieujaarverslag 1998
VAR	Milieujaarverslag 1998
Afvalsturing Friesland (ASF)	Milieujaarverslag 1998
PMG Milieu Services (incl. AVL en AZN)	Milieujaarverslag 1998

Doelgroep?

Om te weten of er naast de door ons beoordeelde verslagen mogelijk nog een uitgebreidere versie bij het bevoegd gezag ligt is het handig te weten voor wie het verslag bedoeld is. Ook is belangrijk te weten voor welke belanghebbenden het verslag vooral geschreven is (bijvoorbeeld werknemers, omwonenden, algemeen publiek, financiers etc.). Slechts in drie van de tien verslagen

is de doelgroep en de status van het verslag aangegeven.

En de waarde van de informatie?

Als buitenstaander is het moeilijk om de cijfers en andere informatie uit het milieujaarverslag op hun waarde te kunnen schatten. Externe verificatie van het verslag kan hier dezelfde functie vervullen als een accountantsverklaring voor een financieel verslag. De VAR en PROAV hebben evenals vorig jaar hun milieujaarverslag laten verifiëren door een onafhankelijk bureau (respectievelijk Deloitte en Touche en DHV). Voor een gevoelige bedrijfstak als de afvalbranche kan dit een suggestie zijn die navolging verdient.

Toegankelijkheid

De toegankelijkheid van de verslagen verschilt nogal. Vooral daar waar een bedrijf bestaat uit diverse onderdelen met ieder hun eigen milieuactiviteiten, is het even zoeken naar de verslaglegging per bedrijfs onderdeel. In het verslag van de VAR zijn in het ene hoofdstuk de bedrijven en hun producten opgenomen. In dit hoofdstuk zijn ook procesverbeteringen en ontwikkelingen voor 1999 beschreven.

Daarnaast bestaat er een apart hoofdstuk met procesemissies waarbij emissiegegevens van alle bedrijven integraal zijn opgenomen. AVR daarentegen beschrijft de activiteiten en emissies per divisie. Dat is wel zo inzichtelijk. Hier ontbreekt echter weer een handige inhoudsopgave. Er valt dus aan toegankelijkheid nog veel te winnen.

Hiernaast gaan we kort in op de hoofdelementen waarop de milieuverslagen zijn beoordeeld.

Directieverklaring en milieubeleid

Behalve het verslag van VAM Wijster hebben alle verslagen een voorwoord van de directie. Dit voorwoord heeft in het ene geval de functie van leeswijzer, zoals bijvoorbeeld de VAR en in het andere geval (bijvoorbeeld ARN en AVR) geeft het een kort resumé van het afgelopen jaar en is aangegeven waar het bedrijf ook in de toekomst voor wil staan. Met zo'n verklaring committeert het management zich hier openlijk aan.

De meeste verslagen vertellen ook iets van het milieubeleid van het bedrijf. In het verslag van VAM Moerdijk ontbreekt dit. Dit verslag biedt vooral een terugblik. In het verslag van VAM Wijster is het milieubeleid nadrukkelijk opgenomen als onderdeel van het algehele beleid. ARN heeft daarentegen zelfs apart een "Intentieverklaring Arbo, milieu en kwaliteit" opgenomen.

In- en outputs en beheersing van het proces

Zonder een procesbeschrijving zijn de in- en outputgegevens niet te beoordelen. Gelukkig bevatten alle verslagen een beschrijving van profiel en proces. Alhoewel die van PROAV meer vanuit een bedrijfseconomisch perspectief is beschreven. Gezien de aard van het verslag (integraal) is dit te begrijpen, maar voor een milieujaarverslag waarbij het gaat om het geven van inzicht in de emissies van de processen, niet echt inzichtelijk.

Elk verslag bevat meer of minder kwantitatieve emissiegegevens. ARN valt hierin op door een indeling naar milieuthema (zoals verzuring, verspreiding en verandering van klimaat). Per milieuthema zijn emissies, doelstellingen en te treffen maatregelen voor 1999 op een erg toegankelijke wijze beschreven. Alle bedrijven schrijven iets over een milieuzorgsysteem. De VAM-bedrijven lijken hiermee het minst ver gevorderd.

Financiële paragraaf

In de helft van de verslagen is enige financiële verantwoording over milieu-investeringen, gemaakte kosten en dergelijke weergegeven.

Het niveau waarop dit plaatsvindt is zeer divers. In het integrale jaarverslag van PROAV zijn de milieu-investeringen niet terug te vinden. In het verslag van ARN zijn daarentegen per te nemen maatregel de investeringskosten opgenomen. Het lijkt voor de bedrijven gemakkelijker om emissiegegevens te meten dan de financiële consequenties van eventuele reducerende maatregelen. Vergroting van dit inzicht kan wellicht bijdragen aan een bedrijfsvoering waarin een milieustrategie zichtbaar en onderbouwd is.

Relatie met stakeholders

De helft van de verslagen zegt iets over stakeholders. Hieronder verstaan we onder meer samenwerkingsverbanden met andere bedrijven en contacten met overheden en de directe omgeving. Alle verslagen geven een overzicht van de geldende milieuregelgeving en hoe het staat met de naleving hiervan. In het verslag van PROAV ontbreekt dit.

De VAR en ARN melden niets over eventuele klachten. Misschien hebben ze ze helemaal niet ontvangen? ARN geeft wel aan hoe de communicatie met omwonenden is georganiseerd in een commissie.

Ontwikkelingen

Steeds meer bedrijven publiceren ook hun milieujaarverslag op Internet (zie www.milieujaarverslag.com). Ook bij afvalbedrijven is dat het geval (bijvoorbeeld AVR en binnenkort GDA).

Uiteindelijk zijn alleen de AVI's verplicht een milieujaarverslag te maken.

Bijvoorbeeld stortplaatsen en composteerinstallaties zijn er, ondanks discussie, buiten gebleven. Wel zijn er steeds meer van deze bedrijven (zoals PROAV) die wel vrijwillig een milieujaarverslag uitbrengen.

Vaak is een soort overheidsverslag in het kader van de vergunning al een vereiste. Grote afvalbedrijven als Watco, SITA en Van Gansewinkel ontbreken nog steeds op het toneel van milieuverslaggeving. Van de bedrijven die nog geen verslag hebben, maar wel op de verplichte lijst staan (zoals aviTwente en Gevudo) is bekend dat ze zich wel degelijk aan het voorbereiden zijn.

Door de schaalvergroting en integratie met energiebedrijven zullen de nieuw ontstane bedrijven zich opnieuw moeten gaan oriënteren op de vraag hoe ze hun milieuverlag willen presenteren. Een corporate verslag, een verslag alleen over de afvalbedrijven of per bedrijfs onderdeel een apart verslag? Er is een belangrijke ontwikkeling wereldwijd waarbij door het Global Reporting Initiative gewerkt wordt aan een internationale standaard voor een sustainable report. De standaard heeft als doel te komen tot één integraal jaarverslag met daarin milieu, ethische, sociale en financieel/economische aspecten. Inmiddels is er een ontwerp gereed en zijn de eerste verslagen op grond hiervan gepubliceerd (onder andere het energiebedrijf Eastern Group in Groot-Brittannië).

De ontwikkelingen staan dus niet stil. We blijven volgen hoe de afvalwereld hierop reageert. ●

Cora Postema & Folkert van der Molen

mw. J.H. Postema en dhr. F.T. van der Molen zijn adviseur milieu bij DHV Milieu & Infrastructuur BV te Amersfoort, telefoon (033) 468 27 44

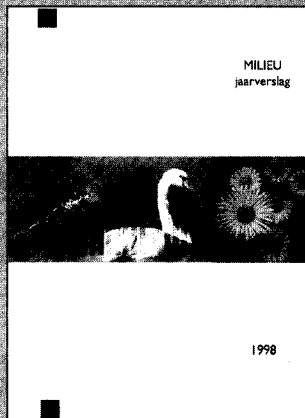
Voor verdere informatie over milieuverlaggeving wordt aangeraden "The International and Dutch Corporate Environmental Reporting Site" te bezoeken op internet: <http://www.enviroreporting.com>

De winnaars

In onze beoordeling (aan de hand van het UNEP-model) komen als "winnaars" van de verslagen over 1998 de verslagen van ARN en AVIRA uit de bus. Althans hebben ze een volledig en toegankelijk milieujaarverslag. Daarnaast valt het verslag van PMG Milieu Services op door het afwijkende formaat en de fraaie illustraties. Met iets meer informatie over de milieu-emissies zijn ze een goede kanshebber voor volgend jaar.

PMG heeft fraaie illustraties en is een goede kanshebber voor volgend jaar

De jaarverslagen van AVIRA en ARN zijn, als het aan DHV ligt, de winnaars.